

- 5 μάντεων καὶ οἱ χρησμολόγοι. οὗτοι γὰρ οὔτε φύσει τοιοῦτοι γίνονται οὔτε τέχνη, ἀλλ' ἐπιπνοία ἐκ τῶν θεῶν γιγνόμενοι τοιοῦτοί εἰσι. οὕτω δὲ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοὶ λέγουσι ταῖς πόλεσιν ἐκάστοτε τὰ ἀποβησόμενα καὶ τὰ
- d μέλλοντα ἔσεσθαι ἐκ θεοῦ ἐπιπνοίας πολὺ μᾶλλον καὶ ἐναργέστερον ἢ οἱ χρησμωδοί. λέγουσιν δέ που καὶ αἱ γυναῖκες ὅτι Θεὸς ἀνὴρ οὗτός ἐστι· καὶ Λακεδαιμόνιοι ὅταν τινὰ μεγαλοπρεπῶς ἐπαινώσιν, θείον ἄνδρα φασὶν εἶναι.
- 5 πολλαχοῦ δὲ καὶ Ὅμηρος τῷ αὐτῷ τούτῳ καταχρῆται καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. καὶ ὅταν βούληται θεὸς εὖ πράξαι πόλιν, ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐνεποίησεν· ὅταν δὲ μέλλῃ κακῶς πράξειν πόλις, ἐξέειλε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀγαθοὺς ἐκ ταύτης τῆς πόλεως ὁ θεός. οὕτως ἔοικεν οὔτε διδακτὸν εἶναι οὔτε φύσει
- 10 ἀρετῆ, ἀλλὰ θεία μοίρα παραγίγνεται κτωμένοις.

St. III
p. 380

ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ

- a Σὺ μὲν δὴ κελεύεις με, ὦ Δημόδοκε, συμβουλεύειν ὑμῖν περὶ ὧν συνέρχεσθε βουλευσόμενοι· ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι ἐπέρχεται τί ποτε δύναται ἢ σύνοδος ὑμῶν καὶ ἡ τῶν οἰομένων συμβουλεύειν ὑμῖν προθυμία καὶ ἡ ψῆφος ἣν
- 5 φέρειν ἕκαστος ὑμῶν διανοεῖται. τοῦτο μὲν γάρ, εἰ μὴ ἔστιν ὀρθῶς καὶ ἐμπείρως συμβουλεύειν περὶ ὧν συνέρχεσθε βουλευσόμενοι, πῶς οὐ γελοῖόν ἐστιν συνέρχεσθαι βουλευσο-
- b μένους περὶ ὧν συμβουλεύειν οὐκ ἔστιν ὀρθῶς; τοῦτο δέ, εἰ μὲν ἔστιν ὀρθῶς συμβουλεύειν καὶ ἐμπείρως περὶ τῶν τοιούτων, ἐπιστήμη δ' ἀφ' ἧς ἔστιν ὀρθῶς συμβουλεύειν καὶ

d 10 παραγίγνεται A Y Z : παραγίγνεσθαι vulg.

a 2 ὧν συνέρχεσθε A Z : ὧν ἂν συνέρχησθε Y (et mox a 6) b 2 μὲν ἔστιν Y Z et in marg. A³ : om. A b 3 ἐπιστήμη A Y Z : ἔστιν ἐπιστήμη A² (ἔστιν in marg.) O δ' Y Z et δὲ s. v. A² : om. A καὶ ἐμπείρως A : om. Y Z

ἐμπείρως περὶ τούτων μηδεμία ἐστίν, πῶς οὐκ ἄτοπον; εἰ δέ
 τις ἐπιστήμη ἀφ' ἧς ἔστω τὰ τοιαῦτα ὀρθῶς συμβουλευέειν, 5
 οὐκ ἀνάγκη καὶ ἐπισταμένους εἶναι τινὰς συμβουλευέειν
 ὀρθῶς περὶ τῶν τοιούτων; ὄντων δέ τινων ἐπισταμένων
 συμβουλευέειν περὶ ὧν συνέρχεσθε βουλευσόμενοι, οὐκ ἀνάγκη
 ἐστὶ καὶ ὑμᾶς ἦτοι ἐπίστασθαι περὶ τούτων συμβουλευέειν c
 ἢ μὴ ἐπίστασθαι, ἢ τοὺς μὲν ἐπίστασθαι ὑμῶν, τοὺς δὲ μὴ
 ἐπίστασθαι; εἰ μὲν οὖν ἐπίστασθε πάντες, τί δεῖ ἔτι ὑμᾶς
 συνέρχεσθαι βουλευσόμενους; συμβουλευέειν γὰρ ἰκανὸς
 ἕκαστος ὑμῶν. εἰ δ' αὖ πάντες μὴ ἐπίστασθε, πῶς ἂν 5
 δύναισθε βουλεύεσθαι; ἢ τί ὑμῖν προύργου τῆς συνόδου
 ταύτης εἶη ἂν μὴ δυναμένων γε βουλεύεσθαι; εἰ δὲ οἱ μὲν
 ἐπίστανται, οἱ δὲ οὐκ ἐπιστάμενοί εἰσι ὑμῶν, οὗτοι δὲ d
 συμβουλῆς δέονται, εἰ ἄρα δυνατόν ἐστὶν συμβουλευέειν
 ἔμφρονα ἄνδρα τοῖς ἀπείροις, ἰκανὸς δήπου ἐστὶ καὶ εἰς
 συμβουλεύσαι τοῖς ἐπισταμένοις ὑμῖν. ἢ οὐ ταῦτα οἱ ἐπιστά-
 μενοι συμβουλεύουσιν πάντες; ὥστ' ἀκούσαντας ὑμᾶς τούτου 5
 ἀπαλλάττεσθαι προσήκει. νῦν δ' οὐ ποιεῖτε τοῦτο, ἀλλὰ
 βούλεσθε πολλῶν συμβουλευόντων ἀκούειν. οὐ γὰρ ὑπο-
 λαμβάνετε εἰδέναί τοὺς ἐπιχειροῦντας ὑμῖν συμβουλεύειν
 περὶ ὧν συμβουλεύουσιν. εἰ γὰρ ὑπελαμβάνετε εἰδέναί
 τοὺς συμβουλεύοντας ὑμῖν, ἐνὸς μόνου ἀκούσασιν ἐξήκει ἂν 10
 ὑμῖν. τὸ οὖν συνέρχεσθαι ἀκουσομένους μὴ εἰδόντων ὡς 381
 προύργου τι ποιοῦντας, πῶς οὐκ ἄτοπὸν ἐστίν; καὶ περὶ μὲν
 τῆς συνόδου ὑμῶν ἀπορωῶ ταύτη.

b 4 μηδεμία] εἰ δὲ μηδεμία A² (εἰ δὲ in marg.) ἐστὶ AZ: om. Y
 εἰ δέ τις ἐπιστήμη ἀφ' YZ et in marg. A³: εἰ δέ τις ** μη' ἀφ' A
 (ἐπιστή in ras. scripsit a) b 5 συμβουλευέειν AZ: συμβουλεύειν οἶόν
 τε Y b 8 συνέρχεσθε Y c 1 ὑμᾶς AY: ἡμᾶς Z c 5 πάντες
 μὴ AY: μὴ πάντες Z c 6 δύναισθε] δύνασθε Λ (scd as in ras.)
 Z: δύνησθε Y ὑμῖν YZ: ἡμῖν A d 1 ἡμῶν Z (qui saepius
 sic peccat) δὲ] οὐδὲ in marg. A³ et in textu fecit a d 3 ἀπείροις
 . . . d 4 τοῖς Y et in marg. A³Z²: om. AZ d 4 ἢ in marg. A²:
 ἢ A . . . οἱ YZ: om. A d 5 ὑμᾶς scr. recc.: ἡμᾶς AYZ
 τούτου scr. Ven. 184: τούτους AY Z d 9 ὑπελαμβάνετε Z: ὑπο-
 λαμβάνετε AY

- Περὶ δὲ τῆς τῶν οἰομένων ὑμῖν συμβουλευέειν προθυμίας
 5 ἐκεῖνο ἄπορον· εἰ μὲν γὰρ μὴ ταῦτὰ συμβουλεύουσι περὶ τῶν
 αὐτῶν συμβουλεύοντες, πῶς ἂν πάντες καλῶς συμβουλεύοιεν,
 μὴ συμβουλεύοντες ἂ συμβουλεύει ὁ ὀρθῶς συμβουλεύων;
 b ἢ πῶς ἂν οὐκ ἄτοπος εἴη ἡ προθυμία τῶν προθυμουμένων
 συμβουλεύειν περὶ ὧν ἀπείρως ἔχουσιν; οὐ γὰρ δὴ ἔμπειροι
 οὔτε προαιρήσονται συμβουλεύειν μὴ ὀρθῶς. εἰ δ' αὖ
 ταῦτὰ συμβουλεύουσι, τί δεῖ πάντας αὐτοὺς συμβουλεύειν;
 5 εἰς γὰρ αὐτῶν τὰ αὐτὰ συμβουλεύων ἱκανὸς ἔσται. τὸ οὖν
 τοιαῦτα προθυμεῖσθαι ἂ οὐδὲν πούργου ἂν γένοιτο, πῶς οὐ
 γελοῖον; οὔτε οὖν ἢ τῶν ἀπείρων προθυμία οὐκ ἂν ἄτοπος
 c εἴη, τοιαύτη γε οὔσα, οὔτε ἔμφρονες ἂν τοιαῦτα προθυμηθεῖεν,
 εἰδότες ὅτι καὶ εἰς τις αὐτῶν τὸ αὐτὸ πράξει συμβουλεύων
 γε ὡς προσήκει. ὥστε πῶς οὐ γελοῖός ἐστιν ἡ προθυμία
 τῶν οἰομένων ὑμῖν συμβουλεύειν; οὐ δύναμαι εὐρεῖν.
 5 Τὸ δὲ περὶ τῆς ψήφου ἧς φέρειν διανοεῖσθε τί δύναται,
 ἀπορῶ μάλιστα. πότερον γὰρ τοὺς εἰδότες συμβουλεύειν
 κρίνετε; ἀλλ' οὐ πλείονες ἐνὸς συμβουλεύουσιν οὐδ' ἄλλως
 καὶ ἄλλως περὶ τοῦ αὐτοῦ· ὥστε περὶ τούτων μὲν τὴν ψήφου
 d φέρειν ὑμᾶς οὐ δεήσει. ἀλλὰ τοὺς ἀπείρους καὶ ὡς μὴ δεῖ
 συμβουλεύοντας κρίνετε; ἢ τοῖς τοιούτοις ὡς μαινομένοις
 οὐκ ἐπιτρέπειν συμβουλεύειν προσήκει; εἰ δὲ μήτε τοὺς
 ἐμπείρους μήτε τοὺς ἀπείρους κρινεῖτε, τίνας κρίνετε; ἀρχὴν
 5 δὲ τί δεῖ πάντως ἄλλους συμβουλεύειν ὑμῶν, εἴπερ κρίνειν
 τὰ τοιαῦτα ἱκανοὶ ἐστε; εἰ δ' αὖ μὴ ἐστὲ ἱκανοί, τί καὶ
 δύνανται ὑμῖν αἱ ψήφοι; ἢ πῶς οὐ γελοῖόν ἐστιν συνέρχεσθαι
 e μὲν ὑμᾶς συμβουλευσομένους, ὡς δεομένους συμβουλίας καὶ
 οὐχ ἱκανοὺς ὄντας αὐτοῦς, συνελθόντας δὲ οἶεσθαι δεῖν ψη-

a γ δ AZ: om. Y b 1 ἂν οὐκ AZ: οὐκ ἂν Y c 1 ἔμφρονες
 Λ Y: οἱ ἔμφρονες Z c 3 γε O² (γ s. v.): τε Λ Y Z c 7 πλείονες
 Y: πλείονος AZ c 8 μὲν AZ: om. Y d 1 καὶ Y: om. AZ
 d 2 κρίνετε Λ: κρινεῖτε Y: κρίνει τε Z d 4 κρινεῖτε re vera Λ
 τίνας κρίνετε Y et in marg. A²: om. AZ d 5 δὲ Z et (post τί) Y:
 om. A δεῖ AZ: om. Y ἄλλους Y: ἄλλως Λ (sed ou supra ws
 Λ²): ἄλλωσε Z d 6 καὶ Y: om. AZ

φίξεσθαι, ὡς κρίνειν ἱκανοὺς ὄντας; οὐ γὰρ δὴ καθ' ἓνα μὲν
 ὄντες οὐκ οἶδατε, συνελθόντες δὲ φρόνιμοι γίγνεσθε· οὐδ'
 αὖ ἰδίᾳ μὲν ἀπορεῖτε, ἐλθόντες δὲ εἰς τὸ αὐτὸ οὐκέτι ἀπορεῖτε, 5
 ἀλλ' ἱκανοὶ γίγνεσθε συνορᾶν ποῖα πρακτέα ἐστὶν ὑμῖν, καὶ
 ταῦτα παρ' οὐδενὸς μαθόντες οὐδ' αὐτοὶ εὐρόντες, ὅ ἐστιν
 δεινότατον ἀπάντων. οὐ γὰρ δὴ, μὴ δυνάμενοί γε συνορᾶν
 ἢ πρακτέον ἐστίν, κρίνειν ἱκανοὶ ἔσεσθε τὸν ὀρθῶς συμβου- 382
 λεύοντα περὶ τούτων ὑμῖν. οὐδ' αὖ τοῦτό γε ἐρεῖ εἰς ὧν ὁ
 συμβουλευόντων ὑμῖν οὗτος ὑμᾶς διδάξειν ἢ πρακτέον ὑμῖν ἐστίν,
 καὶ κρίνειν τοὺς κακῶς καὶ μὴ συμβουλευόντας ὑμῖν, οὕτως
 ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ καὶ ὄντας τοσοῦτους. τοῦτο δὲ ἐκείνου 5
 οὐδὲν ἦττον ἂν φαίη δεινὸν ὄν. εἰ δὲ μήθ' ἢ σύνοδος
 μήθ' ὁ συμβουλευόντων ὑμῖν ἱκανοὺς κρίνειν ποιεῖ ὑμᾶς, τίς
 χρεία τῶν ψήφων ἐστὶν ὑμῖν; ἢ πῶς οὐκ ἐναντιοῦται ἢ
 σύνοδος ὑμῶν ταῖς ψήφοις καὶ αἱ ψήφοι τῇ τῶν συμβουλευόν- b
 των ὑμῖν προθυμίᾳ; ἢ μὲν γὰρ σύνοδος ἐστὶν ὑμῶν ὡς οὐχ
 ἱκανῶν ἀλλὰ συμβούλων δεομένων, αἱ δὲ ψήφοι φέρονται ὡς
 οὐ συμβούλων δεομένων ἀλλὰ καὶ κρίνειν καὶ συμβουλεύειν
 δυναμένων. καὶ ἢ μὲν προθυμία τῶν συμβουλευόντων ὑμῖν 5
 ὡς εἰδότην ἐστίν, αἱ δὲ παρ' ὑμῶν ψήφοι ὡς οὐκ εἰδότην
 τῶν συμβουλευόντων φέρονται. καὶ εἴ τις ὑμᾶς ἔροιτο τοὺς
 ψηφισαμένους, καὶ τὸν συμβουλεύσαντα ὑμῖν περὶ ὧν ἂν c
 ψηφίσησθε, πότερον ἴστε ὅτι ἔσται οὐ ἕνεκα πράττειν δια-
 νοεῖσθε ἢ ἐψηφίσασθε, οὐκ οἶομαι ἂν φῆσαι ὑμᾶς. τί δ',
 εἰ γένοιτο οὐ ἕνεκα πράττειν διανοεῖσθε, ἴστε ὅτι συνοίσει
 τοῦτο ὑμῖν; οὐδὲ τοῦτο ἂν φῆσαι οἶομαι ὑμᾶς οὐδὲ τὸν 5
 συμβουλεύοντα ὑμῖν. τῶν ἀνθρώπων δὲ τίνα ὑπολαμβάνετε
 εἰδέναί τι τούτων; εἴ τις προσέροιτο ὑμᾶς, οὐδὲ τοῦτο συγ-
 χωρεῖν ἂν οἶομαι ὑμᾶς. ὅταν οὖν περὶ τε ὧν συμβουλεύετε
 ἢ τοιαῦτα οἶα ὑμῖν μὴ δῆλα εἶναι, οἳ τε ψηφιζόμενοι καὶ οἳ d
 συμβουλεύοντες ἄπειροι ᾧσιν, εἰκότως καὶ ὑμεῖς φήσετε

e 4 οὐδ' A Z: εἰ δ' Y a 3 διδάξειν Y: διδάξει A Z a 4 κρίνειν
 Bekker a 6 ἔν Y: om. A Z a 7 ἱκανοὺς Y Z et Iccit A²:
 ἱκανὸς A c 8 ἂν A Y: om. Z

συμπίπτειν ἀπιστεῖν καὶ μεταμέλεισθαι πολλάκις αὐτοῖς καὶ
 περὶ ὧν ἂν συμβουλευόμενοι καὶ περὶ ὧν ἂν ψηφίσωμεθα.
 5 τοῖς ἀγαθοῖς δὲ τοιαῦτα συμβαίνειν οὐ προσήκει. ἴσασι
 γὰρ καὶ περὶ ὧν συμβουλευόμενοι ποιά τ' ἐστίν, καὶ τοῖς
 πεισθείσω αὐτοῖς ὅτι βεβαίως ὑπάρχει ὧν ἕνεκα συμβου-
 λεύουσι, καὶ ὅτι οὔτε αὐτοῖς οὔτε τοῖς πεισθείσω αὐτοῖς
 e πώποτε μεταμελήσει. περὶ τοιούτων οὖν ἔγωγε τοὺς νοῦν
 ἔχοντας συμβουλεύει ἀξιούν ὑπελάμβανον, ἀλλ' οὐ περὶ ὧν
 σὺ κελεύεις με συμβουλεύειν. ἀπὸ μὲν γὰρ τῆς ἐκείνων
 συμβουλίας τὸ τέλος εὐτυχία, ἀπὸ δὲ τῆς τούτων φλυαρίας
 5 ἀτυχία ἐστίν.

Παρεγενόμενη δ' ἀνθρώπῳ τινὶ νοουθετοῦντι ἑαυτοῦ ἑταῖρον,
 διότι ἐπίστευεν τῷ κατηγοροῦντι οὐκ ἀκούσας τοῦ ἀπολογου-
 μένου ἀλλὰ μόνου τοῦ κατηγοροῦντος. ἔλεγεν οὖν ὡς δεινὸν
 πρᾶγμα ποιῶν καταγιγνώσκων τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε αὐτὸς
 383 παραγενόμενος οὔτε τῶν φίλων ἀκούσας παραγενομένων,
 οἷς εἰκὸς ἦν αὐτὸν λέγουσιν πιστεύειν· οὐδ' αὖ ἀμφοτέρων
 ἀκούσας, οὕτως προπετῶς ἐπίστευσε τῷ κατηγοροῦντι. δίκαιον
 δὲ εἶναι καὶ τοῦ ἀπολογουμένου ἀκούσαι πρὸ τοῦ ἐπαινεῖν ἢ
 5 μέμφεσθαι, ὥσπερ καὶ τοῦ κατηγοροῦντος. πῶς γὰρ ἂν τις
 ἢ δίκην καλῶς δικάσαι ἢ ἀνθρώπους κατὰ τρόπον κρίναι
 δύναιτο, μὴ ἀμφοτέρων τῶν ἀντιδίκων ἀκούσας; τοὺς γὰρ
 b λόγους παραβαλλομένους, ὥσπερ τὴν πορφύραν καὶ τὸ χρυ-
 σίον, ἄμεινον κρίνεσθαι. ἢ τίνος ἕνεκεν ἢ χρόνον ἀμφοτέροις
 δίδοσθαι τοῖς ἀντιδίκοις, ἢ ὀμνύειν τοὺς δικαστὰς ἀκροάσασθαι
 ὁμοίως ἀμφοτέρων, εἰ μὴ ὑπελάμβανεν ὁ νομοθέτης τὰς δίκας
 5 δικαιότερον ἂν καὶ βέλτιον κρίνεσθαι ὑπὸ τῶν δικαστῶν; σὺ
 δέ μοι δοκεῖς οὐδὲ τοῦτο τὸ ὑπὸ τῶν πολλῶν λεγόμενον
 ἀκηκοέναι. Τὸ ποῖον; ἔφη.
 c Μηδὲ δίκην δικάσης, πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσης.

d 6 ποιά AY: ὁποιά ZO² e 7 ἐπίστευεν AY: ἐπίστευσε Z
 e 8 μόνου Z: μόνον AY e 9 ποιῶν Z: ποιῶτο AY a 6 κρίναι
 corr. YZ: κρίνας AY b 3 ἀκροάσασθαι AY Z: ἀκροάσεσθαι Bekker
 b 5 ἂν ZO²: om. AO

καίτοι οὐκ ἂν οὕτω τοῦτο περιεφέρετο, εἰ μὴ καλῶς ἐλέγετο
καὶ ὡς προσήκει. συμβουλεύω οὖν σοι, ἔφη, τοῦ λοιποῦ
μὴ προπετῶς οὕτως τοὺς ἀνθρώπους μῆτε μέμφεσθαι μῆτ'
ἐπαιεῖν.

Ὁ οὖν ἐταῖρος ἄτοπον ἔφη ἑαυτῷ καταφαίνεσθαι εἰ ἔτι
μὲν γινῶναι λέγοντα πότερον ἀληθεύει ἢ ψεύδεται οὐ δυνατόν,
δύο δὲ λέγοντας γινῶναι δυνατόν ἔσται· καὶ παρὰ μὲν τοῦ
ἀληθῆ λέγοντος μαθεῖν οὐ δυνατόν, ὑπὸ τούτου δ' αὐτοῦ καὶ d
ἄλλον ψευδομένου διδαχθῆναι ταῦτ' αἰὶν τε· καὶ εἰ ὁ μὲν
εἰς ὀρθῶς καὶ ἀληθῆ λέγων ἐμφανίσει ἂ λέγει οὐ δυνήσεται,
δύο δέ, ὧν ὁ ἕτερος ψεύσεται καὶ οὐκ ὀρθῶς ἐρεῖ, δυνήσονται
ἐμφανίσει τοῦτο ὃ ὁ λέγων ὀρθῶς ἐμφανίσει οὐχ οἷός τ' ἦν. 5
ἀπορῶ δ', ἔφη, κύκλινο, πῶς ποτε ἐμφανιοῦσι. πότερον γὰρ
σιωπῶντες ἢ λέγοντες; εἰ μὲν γὰρ σιωπῶντες ἐμφανιοῦσιν,
οὐδετέρου ἂν δέοι, μῆτι γε ἀμφοτέρων, ἀκούειν· εἰ δὲ
λέγοντες ἀμφοτέροι ἐμφανιοῦσιν, ἀμφοτέροι δὲ κατ' οὐδένα e
τρόπον λέγουσιν—ἐν μέρει γὰρ λέγειν ἑκάτερον ἀξιοῦσιν—
πῶς ἀμφοτέρους ἐμφανίσει ἅμα οἷόν τε; εἰ γὰρ ἐμφανιοῦσιν
ἅμα ἀμφοτέροι, καὶ ἐροῦσιν τότε ἅμα. τοῦτο δ' οὐκ ἐῴσιν.
ὥστε λοιπόν, εἴπερ λέγοιτες ἐμφανιοῦσιν, ἑκάτερος εἰπὼν 5
ἐμφανιεῖ· καὶ ὁπότε γε ἐρεῖ ἑκάτερος, τότε καὶ ἐμφανιεῖ
ἑκάτερος αὐτῶν. ὥστ' ἐρεῖ ὁ μὲν πρότερος, ὁ δ' ὕστερος·
καὶ ἐμφανιεῖ ὁ μὲν πρότερος, ὁ δ' ὕστερος. καίτοι εἴπερ
ταῦτ' ἐν μέρει ἐμφανιοῦσιν ἑκάτεροι, τί δεῖ ἔτι τοῦ ὑστεροῦ
ἀκούειν; ὑπὸ γὰρ τοῦ πρότερον εἰπόντος ἤδη φανερόν ἔσται. 10
ἐκείνο δ', ἔφη, εἴπερ ἀμφοτέροι ἐμφανιοῦσιν, πῶς οὐ καὶ ὁ 384
ἕτερος αὐτῶν ἐμφανιεῖ; ὧν γὰρ ὁ ἕτερος οὐκ ἐμφανιεῖ, οὔτοι
ἀμφοτέροι πῶς ἂν ἐμφανίσει δύναιντο; εἰ δ' ἑκάτερος ἐμ-
φανιεῖ, δῆλον ὅτι ἐρεῖ πρότερος καὶ ἐμφανιεῖ πρότερος·
ὥστ' ἐκεῖνου μόνου ἀκούσαντα γινῶναι πῶς ἔστιν οὐχ οἷόν τε. 5

c 6 ἐταῖρος corr. Y (ai s. v.): ἕτερος AY d 2 ταῦτα οἷόν τε Y:
δυνατὸν ταῦτα οἷόν τε AZ d 5 ὁ Y: om. AZ d 6 γρ. ἐμφανιοῦσι
Z: ἐμφαίνουσι AY Z e 3 ἐμφανιοῦσιν (et mox e 5): ἐμφαίνουσιν
libri a 1 ἔφη Y: ἔφης A: ἔφης Z οὐ* A: οὖν Y a 5 ἔστι
A: ἔτι in marg. A²

Ἐγὼ γοῦν ἀκούων αὐτῶν ἠπόρουσιν καὶ κρίνειν οὐχ οἷός τ' ἦν· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ἔφασαν οἱ παρόντες τὸν πρῶτον λέγειν
 b ἀληθῆ. εἰ οὖν τι ἔχεις συμβάλλεσθαι μοι περὶ τούτων, πότερόν ἐστιν ἐνὸς λέγοντος γνῶναι τί λέγει, ἢ προσδεῖται τοῦ ἀντεροῦντος, εἰ μέλλει τις γνῶσεσθαι πότερον ὀρθῶς λέγει ἢ οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀμφοτέρων ἀκούειν. ἢ πῶς
 5 νομίζεις;

Πρῶτον τις ἐνεκάλει ἀνθρώπων τιῶτι αὐτῷ ἀργύριον χρῆσαι οὐκ ἠθέλησεν οὐδὲ πιστεῦσαι. κἀκεῖνος μὲν ᾧ ἐνεκάλει, ἀπελογοῖτο· ἄλλος δὲ τις τῶν παρόντων ἠρώτησε τὸν
 c ἐγκαλοῦντα πότερον ὁ μὲν μὴ πιστεύσας αὐτῷ μηδὲ χρήσας ἤμαρτεν· σὺ δ', ἔφη, οὐ πείσας σοι χρῆσαι οὐχ ἡμάρτησας; ὁ δέ, Τί γὰρ ἤμαρτον; εἶπεν.—Πότερος δ', ἔφη, σοὶ δοκεῖ ἁμαρτάνειν; ὁ ἀποτυχῶν ὦν ἠθελεν ἢ ὁ μή;—Ὁ ἀποτυχῶν,
 5 εἶπεν.—Οὐκοῦν, εἶπεν, σὺ μὲν ἀπέτυχες, χρήσασθαι ἐθέλων; ὁ δέ σοι μὴ προέσθαι, οὐκ ἀπέτυχε τούτου;—Ναί, εἶπεν· ἀλλ' ἐγὼ τί ἤμαρτον, καὶ εἰ μὴ ἐκεῖνός μοι ἔδωκεν;—Ἔτι εἰ μὲν ἐδέου αὐτοῦ, ἔφη, ὦν οὐκ ἐχρῆν, πῶς οὐκ οἶε ἁμαρτάνειν;
 d ἐκεῖνος δὲ ὁ μὴ προέμενος ὀρθῶς ἔπραξεν. εἰ δὲ ὦν χρῆν ἐδέου αὐτοῦ, ἀποτυχῶν τούτου, πῶς οὐχ ἤμαρτες ἐξ ἀνάγκης;—Ἰσως, εἶπεν. ἀλλ' ἐκεῖνος πῶς οὐχ ἤμαρτεν, ὁ μὴ πιστεύσας μοι;—Ἄρ' οὖν, ἔφη, εἰ προσωμίλησας αὐτῷ ὡς προσήκει,
 5 οὐκ ἂν ἤμαρτες οὐδέν;—Οὐ γὰρ δὴ.—Νῦν ἄρα οὐχ ὡς προσήκει αὐτῷ προσωμίλησας.—Φαίνομαι, εἰπεῖν.—Εἰ οὖν ὡς μὴ προσήκει ὀμιλοῦντός σου μὴ ἐπίσθη, πῶς ἂν δικαίως
 e ἐγκαλοῖς ἐκεῖνον;—Οὐκ ἔχω εἰπεῖν.—Οὐδὲ ὅτι τοῖς κακῶς χρωμένοις οὐ προσεκτέον ἐστω ἔχεις εἰπεῖν;—Καὶ μάλ', ἔφη, τοῦτό γε.—Ἄλλ' οὖν οὐχ οἱ ὡς οὐ προσήκει ὀμιλοῦντες, ἔφη, κακῶς χρῆσθαι σοὶ δοκοῦσιν;—Ἐμοιγε, ἔφη.—Τί οὖν
 5 ἤμαρτεν εἴ σοι μὴ προσέσχεν κακῶς χρωμένῳ;—Οὐδὲν φαί-

b 1 ξυμβάλλεσθαι A : ξυμβαλέσθαι Y Z d 6 εἰπεῖν] εἶπεν O² (ε s. v.)
 e 1 οὐδὲ O² (οὐ s. v.): εἰ δὲ AY Z

νεται, εἰπεῖν.—Τί οὖν ποτε οἱ ἄνθρωποι, ἔφη, τοιαῦτα ἐγκα-
 λουσω πρὸς ἀλλήλους, καὶ τοῖς μὲν μὴ πεισθεῖσιν αὐτοῖς
 ὅτι οὐκ ἐπίσθησαν μέμφονται, αὐτοῖς δέ, ὅτι οὐκ ἔπεισαν,
 οὐδ' ὅτι οὖν ἐγκαλοῦσιν;—Καὶ ἄλλος τις παρών, Ὅταν τε γάρ 385
 τις, ἔφη, εὖ χρησῆται τῷ καὶ βοηθήσῃ, εἴτα ἀξίων αὐτῷ
 ὁμοίως χρῆσασθαι μὴ τυγχάνῃ τούτου, πῶς οὐκ εἰκότως
 μέμφοιτ' ἂν ὁ τοιοῦτος;—Οὐκοῦν ἔφη, ὃν ἀξιοῖ ὁμοίως αὐτῷ
 χρῆσθαι, ἤτοι δυνατός ἐστιν χρῆσθαι αὐτῷ καλῶς ἢ οὐ δυνα- 5
 τός; καὶ εἰ μὲν μὴ δυνατός ἐστιν, πῶς ἂν καλῶς ἀξιοῖ, ἀξίων
 αὐτὸν ὃ οὐ δυνατός ἐστιν; εἰ δὲ δυνατός ἐστιν, πῶς τοιοῦτον
 ἄνθρωπον οὐκ ἔπεισεν; ἢ πῶς τοιαῦτα λέγοντες καλῶς
 λέγουσιν;—Ἀλλὰ νῆ Δί', ἔφη, τοῦτο δεῖ ἐγκαλεῖν, ὅπως b
 οὗτός τε τοῦ λοιποῦ βέλτιον χρῆται αὐτῷ, καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι
 ἀκούσαντες αὐτοῦ ἐγκαλοῦντος.—Βέλτιον δὲ χρῆσθαι, ἔφη,
 οἷσι τινὰς ἀκούοντας ὀρθῶς λέγοντος καὶ ἀξιοῦντος, ἢ ἀμαρ-
 τάνοντος;—Ὄρθῶς λέγοντος, ἔφη.—Ὅ δέ γε οὐκ ὀρθῶς 5
 ἀξιοῦν ἐδόκει σοι;—Ναί, ἔφη.—Πῶς οὖν ἀκούοντες τοιαῦτα
 ἐγκαλοῦντος βέλτιον χρῆσονται;—Οὐδαμῶς, ἔφη.—Τοῦ οὖν
 ἔνεκα τοιαῦτά τις ἐγκαλεῖ;—Ἀνευρεῖν ἔφη οὐκ ἂν δύνασθαι. c

Ἀνθρώπου τις κατηγορεῖ εὐήθειαν ὅτι ταχέως καὶ τοῖς
 τυχοῦσιν ἀνθρώποις λέγουσι πιστεύει. πολίταις μὲν γὰρ καὶ
 οἰκείοις λέγουσιν πιστεύειν εἰκός ἐστιν· τοιοῦτοις δ' ἀνθρώ-
 ποις οὐς οὔτε εἶδεν οὔτε ἤκουσεν πρότερον αὐτῶν, πιστεύειν, 5
 καὶ ταῦτα οὐκ ἀγνοοῦντα ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων
 εἰσὶν ἀλαζόνες καὶ πονηροί, ἡλιθιότητος σημεῖον οὐ σμικρὸν
 εἶναι. Καὶ τῶν παρόντων τις ἔφη, Ἐγὼ δὲ ὧμην σὲ τὸν d
 ταχὺ καὶ τοῦ τυχόντος ἂν αἰσθανόμενον πολλοῦ νομίζω ἀξίον
 εἶναι μᾶλλον ἢ τὸν βραδέως.—Καὶ γὰρ νομίζω, εἶπεν ἐκεῖνος.
 —Τί οὖν, ἔφη, ἐγκαλεῖς εἰ ταχὺ καὶ τοῖς τυχοῦσιν πιστεύει
 τάληθῆ λέγουσιν;—Ἄλλ' οὐ τοῦτο ἐγκαλῶ, εἰπεῖν, ἀλλ' ὅτι 5

ε 6 εἰπεῖν] εἶπεν O³ (ε s. v.) α 5 ἤτοι O² (η et οι s. v.): εἶτε
 A Y Z α 6 ἀξιῶν A Y Z β 3 χρῆσθαι] χρῆσεσθαι vulg. β 7 τοῦ
 οὖν Z et in marg. γρ. A²: τί οὖν A Y ε 1 ἐγκαλεῖ Y: ἐγκαλοῖ A Z
 d 5 εἰπεῖν] εἶπεν (ε s. v.) O² et mox e 1, e 5, e 8

πιστεύει ταχέως ψευδῆ λέγουσιν.—Εἰ δ' ἐν πλείονι χρόνῳ
καὶ οὐ τοῖς τυχοῦσιν ἐπίστευε καὶ ἡγιάτο, οὐκ ἂν ἐνεκάλεσας
αὐτῷ μάλλον;—Ἐγὼ γ' ἄν, εἶπεῖν.—Ἄρα διότι γε βραδέως
e καὶ οὐ τοῖς τυχοῦσιν ἐπίστευεν;—Μὰ Δί', εἶπεν.—Οὐ γὰρ
οἶμαί γ', ἔφη, διὰ τοῦτ' ἐγκαλεῖν ἀνθρώπῳ ἄξιον εἶναι ὑπολαμ-
βάνεις, ἀλλὰ διότι πιστεύει λέγουσιν ἄπιστα.—Ἐγὼ γ',
εἶπεῖν.—Πότερον οὖν, ἔφη, διὰ μὲν τὸ βραδέως καὶ μὴ τοῖς
5 τυχοῦσιν πιστεύειν οὐκ οἶε ἄξιον εἶναι ἐγκαλεῖν αὐτῷ, διὰ
δὲ τὸ ταχέως καὶ τοῖς τυχοῦσι πιστεύειν ἄξιον;—Οὐκ ἔγωγ',
εἶπεῖν.—Τί οὖν, ἔφη, ἐγκαλεῖς αὐτῷ;—Ὅτι ἁμαρτάνει, πρὸ
τοῦ σκέψασθαι ταχέως πιστεύων τοῖς τυχοῦσιν.—Ἄλλ' εἰ
386 βραδέως ἐπίστευεν πρὸ τοῦ σκέψασθαι, οὐκ ἂν ἡμάρτανεν;
—Μὰ Δί', εἶπεν, ἀλλὰ καὶ οὕτως ἡμάρτανεν ἂν οὐδὲν ἦτον.
ἀλλ' οὐ τοῖς τυχοῦσιν οἶμαι δεῖν πιστεύειν.—Εἰ δὲ μὴ πι-
στεύει τοῖς τυχοῦσιν, ἔφη, οἶε δεῖν, ἀλλὰ τοῖς ἀγνώσῳ πῶς
5 προσήκει ταχέως πιστεύειν; ἀλλὰ πρότερον οἶε δεῖν σκέ-
ψασθαι εἰ ἀληθῆ λέγουσιν.—Ἐγὼ γ', εἶπεν.—Ἐπεὶ οἰκείων
καὶ συνήθων, ἔφη, ὄντων οὐ δεῖ σκοπεῖσθαι εἰ λέγουσιν
ἀληθῆ.—Ἐγὼ μὲν φαίην ἄν, εἶπεῖν.—Ἴσως γὰρ καὶ τούτων
τινές, ἔφη, λέγουσιν ἄπιστα.—Καὶ μάλα, εἶπεν.—Τί οὖν
b μάλλον, ἔφη, τοῖς οἰκείοις καὶ συνήθεσιν εἰκὸς πιστεύειν, ἢ
τοῖς τυχοῦσιν ἐστίν;—Οὐκ ἔχω, ἔφη, εἶπεῖν.—Τί δ'; εἰ οὐ
μάλλον τοῖς οἰκείοις πιστεύειν δεῖ ἢ τοῖς τυχοῦσιν, οὐκ
ἀπίστους αὐτοὺς δεῖ νομίζειν μάλλον ἢ τοὺς τυχοῦσιν;—
5 Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη.—Ἐὰν οὖν τοῖς μὲν οἰκείοις ᾧσιν, τοῖς δ'
ἀγνώτες, πῶς οὐ δεήσει τοὺς αὐτοὺς μάλλον αὐτῷ πιστοὺς
νομίζειν; οὐ γὰρ ὁμοίως πιστοὺς αὐτοὺς δεῖ νομίζειν τοὺς
οἰκείους καὶ τοὺς ἀγνώτας, ὡς φῆς.—Οὐκ ἀρέσκει μοι, εἶπεῖν.
—Ὅμοίως δ', ἔφη, καὶ τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν οἱ μὲν
10 πιστεύουσιν, οἱ δ' οὐ πιστὰ ἡγήσονται, καὶ οὐδέτεροι ἁμαρ-
τήσονται αὐτῶν.—Ἄτοπον καὶ τοῦτ', εἶπεῖν.—Ἐπειτα, ἔφη,

a 3 ἀλλ' οὐ Z: ἀλλὰ καὶ A Y
mox b 8 b 2 εἰ οὐ] εἰ A Y Z
stous] οὐ καὶ πιστοὺς ci. Schneider
b 9 ἔφη scr. Ven. 184: ἔφη A Y Z

a 8 εἶπεῖν] εἶπεν O² (ε s. v.) et
b 3 δεῖ Z: δεῖν A Y οὐκ ἀπί-
b 6 αὐτῷ] αὐτῶν ci. Schneider

εἰ ταῦτὰ λέγουσιν οἱ οἰκέοι καὶ οἱ τυχόντες, πῶς οὐχ ὁμοίως
τὰ λεγόμενα πιστὰ εἴη ἂν ἢ ἄπιστα;—'Ανάγκη, εἶπεν.— c
Οὐκοῦν καὶ τοῖς λέγουσιν αὐτὰ ὁμοίως πιστευτέον λέγουσιν
αὐτά;—Πιθανόν, εἶπεν.

Ταῦτ' οὖν λεγόντων αὐτῶν ἠπόρουσαν τίσιν ποτὲ δεῖ πιστεύειν
καὶ τίσιν οὐ, καὶ πότερον τοῖς πιστοῖς καὶ τοῖς εἰδόσι περὶ 5
ᾧ λέγουσιν ἢ τοῖς οἰκέοις καὶ τοῖς γνωρίμοις. περὶ τούτων
οὖν πῶς σὺ νομίζεις;

ΣΙΣΥΦΟΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΣΙΣΥΦΟΣ

St. III

p. 387

ΣΩ. Ἡμεῖς δὲ καὶ χθές σε πολὺν χρόνον ἀνεμείναμεν, ᾧ b
Σίσυφε, ἐπὶ τῇ Στρατονίκου ἐπιδείξει, ὅπως ἂν συνηκροῶ ἡμῖν
ἀνδρὸς σοφοῦ πολλά τε καὶ καλὰ ἐπιδεικνυμένου πράγματα
καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, καὶ ἐπεὶ σὲ οὐκέτι ζόμεθα παρέσεσθαι,
αὐτοὶ ἤδη ἠκροώμεθα τὰνδρός. 5

ΣΙ. Ναὶ μὰ τὸν Δία· ἀσχολία γάρ μοι τις ἐγένετο
ἀναγκαιοτέρα, ὥστε μὴ παραμελῆσαι αὐτῆς. οἱ γὰρ ἄρχοντες
ἡμῶν ἐβουλεύοντο χθές· συμβουλεύειν οὖν αὐτοῖς ἠνάγκαζόν c
με. ἡμῖν δὲ τοῖς Φαρσαλίοις καὶ νόμος ἐστὶ τοῖς ἄρχουσι
πείθεσθαι, ἂν κελεύωσι συμβουλεύειν τιὰ ἡμῶν αὐτοῖς.

ΣΩ. Ἄλλὰ καλὸν τό τε τῷ νόμῳ πείθεσθαι, τό τε ὑπὸ
τῶν πολιτῶν δεδοξάσθαι εὐβουλον εἶναι, ὥσπερ καὶ σὺ 5
δεδοξασαὶ εὐβουλος εἶναι εἰς τῶν Φαρσαλίων. ἀτάρ, ᾧ
Σίσυφε, ἐγὼ γὰρ οὐπω περὶ τοῦ εὐβουλεύεσθαι τοὺς λόγους
ἂν δυναίμην ποιήσασθαι πρὸς σέ, ἡγούμενος καὶ σχολῆς εἶναι d
πολλῆς καὶ λόγου μακροῦ, ἀλλὰ περὶ αὐτοῦ τοῦ βουλεύεσθαι
πρῶτον, ὅτι ἐστίν, ἐγχειρήσαιμ' ἂν διαλεχθῆναί σοι. ἄρ' οὖν